

Thy-Mors

Thy tlf. 99199300 Mors tlf. 97721000 E-mail thy-mors@nordjyske.dk
Adresser Sydhavnsvej 5, 7700 Thisted og Kirketorvet 1, 7900 Nykøbing.

14

beboede ejendomme
ligger inden for det
foreslåede graveområde
ved Erslev.

Moler nok til de næste 170 år

RÅSTOFPLAN: Morsø Kommune stiller spørgsmål ved nødvendigheden af at udlægge et 80 hektar stort graveområde midt på øen

Af Ida Smith
ida.smith@nordjyske.dk

MORS: - Hvor lang tid skal man egentlig planlægge for?

Det spørgsmål stiller Arne Kirk, direktør for teknik og miljø i Morsø Kommune, i forbindelse med, at Region Nordjylland er ved at forberede en ny råstofplan.

Det handler om moler. Der er forslag om at udlægge to nye graveområder på Mors i Råstofplan 2020 - dels et område ved Skarrehagevej og dels et større område lidt nord for Erslev. I forvejen er der moler nok til 79 års indvinding i de graveområder, der allerede er udlagt på Mors i Råstofplan 2016. De foreslåede nye graveområder vurderes til at rumme moler til yderligere 90-100 år eller mere, afhængigt af hvor mange hensyn der skal tages ved udgravningen.

Området ved Skarrehagevej på Nordmors er på cirka 40 hektar og ligger lige bag

Fossil- og Molermuseet. Det er Imerys A/S, der står bag dette forslag. Ifølge miljøscreeningen indeholder området en molermængde på fem millioner ton, svarende til seks millioner kubikmeter.

Erstatning for Mosebjerg

Det andet område har Region Nordjylland selv bragt i forslag som nyt graveområde. Det drejer sig om et cirka 80 hektar stort område lidt nord for Erslev. Arealet blev i Råstofplan 2016 udlagt som interesseområde. Nu er det blevet undersøgt nærmere, og ifølge geolog Rikke Ellemann-Biltoft fra Region Nordjylland er der masser af moler i det pågældende areal.

- Erslev kom jo i stand, fordi vi i 2016-planen tog graveområdet ved Mosebjerg ud af landskabelige hensyn, fortæller hun og fortsætter:

- Staten pålagde os for at undgå et veto mod planen at finde områder med samme mængde moler i, som det vi tog ud, fordi de har den op-

fattelse, at moler er et unikt råstof, som vi skal sikre, at industrien kan komme til at indvinde. Det er så Erslev, vi pegede på, og som vi nu har kortlagt færdigt.

Ny rapport for Erslev-området

Region Nordjylland har i samarbejde med Orbicon netop udgivet en rapport, der beskriver molerekomsten ved Erslev. Et større areal er blevet undersøgt, hvorefter det har været muligt at indgrænse det mulige graveområde til 80 hektar. Interesseområdet, der blev udlagt i Råstofplan 2016, var på 153 hektar.

- Nu er der skåret ind til kanten. Alle de 80 hektar rummer moler af god kvalitet. Det er de samme lag, som udvindes andre steder, understreger Rikke Ellemann-Biltoft.

Hun forklarer, at lagene lige på dette sted er skubbet op mod overfladen, så der altså midt på Mors findes et smalt, øst-vestgående bånd af moler.

Rapporten vurderer, at

FAKTA

RÅSTOFPLAN 2020

Region Nordjylland skal næste år vedtage en ny råstofplan, der skal afløse Råstofplan 2016.

Der er 23 forslag til nye graveområder, heraf to områder med moler på Mors.

De nye forslag har været i høring hos kommunerne. Forslaget til den samlede plan kommer i høring i 2020.

området rummer 6,2 millioner kubikmeter brydevederdig moler. Eftersom der ligger 14 beboede ejendomme i området samt veje, diger og andet, der skal tages hensyn til, så lyder et forsigtigt skøn i rapporten, at der nok kan udvindes tre-fire millioner kubikmeter moler i det foreslåede graveområde.

Da Imerys A/S indvinder cirka 100.000 kubikmeter moler om året, så vil der i området ved Erslev være moler til mindst 30-40 år, og får virksomheden lov at grave ved Skarrehagevej, vil der

her være nok til måske yderligere 60 år, hvis vurderingen holder stik.

Frygter begrænsninger

Det er blandt andet de lange tidshorisoner, der har fået Morsø Kommune til at have visse forbehold over for at udlægge 80 hektar landbrugsjord midt på øen til nyt graveområde. De to forslag har været i høring hos kommunen, som har givet regionen den tilbagemelding, at graveområdet i Erslev bør indskrænkes yderligere.

- Hvis området ved Erslev kommer med i Råstofplan 2020, så lægger det jo en eller anden form for begrænsning på de 14 ejendomme, og hvis der nu går mere end 100 år, før det skal udnyttes, så kan det være nogle temmelig langsigtede begrænsninger, siger Arne Kirk.

Det er dog frivilligt for lodsejerne, om de vil indgå en aftale med molerindustrien.

Meiner Nørgaard (DF), formand for teknik- og miljøudvalget i Morsø Kommu-

ne, påpeger, at området ved Erslev rummer en stor grundvandsressource, som man beder regionen være opmærksom på. På linje med Arne Kirk tilføjer han:

- Der er mere moler ved Skarrehageværket og ved Hesselbjerg. Vi behøver ikke på nuværende tidspunkt at planlægge, så der er moler til de næste 200 år frem, der sker jo en udvikling hele tiden.

- Op til politikerne

Kenn Bloch Mortensen, der er kontorchef i Region Nordjyllands afdeling Jordforurening og Råstoffer, medgiver, at det er et åbent spørgsmål, hvor store mængder råstoffer, der skal udlægges i råstofplanen.

- Men vi havde også betragtelige mængder udpeget i Råstofplan 2016, og der blev vi jo alligevel bedt om at kigge efter alternativer til Mosebjerg, som blev taget ud af planen, siger han.

Kontorchefen påpeger også, at selv om et område udlægges til graveområde, er

» Vi behøver ikke på nuværende tidspunkt at planlægge, så der er moler til de næste 200 år frem, der sker jo en udvikling hele tiden.

MEINE NØRGAARD (DF), formand for Morsø Kommunes udvalg for teknik og miljø

Et 153 hektar stort areal nord for Erslev er i Råstofplan 2016 udlagt som interesseområde. En helt frisk rapport fra Orbicon konkluderer, at der er masser af moler af god kvalitet nede under de dyrkede marker. Regionen foreslår derfor, at et nærmere afgrænset område på 80 hektar, der blandt andet gennemskæres af Bårupvej, bliver udlagt som nyt graveområde i den kommende råstofplan. Foto: Peter Mørk

der ingen garanti for, at industrien kan få en aftale i stand med lodsejeren om indvinding, og der kan også være områder, der viser sig ikke at være så gode, når først man går i gang.

- Derfor skal der være et vist overskud i de her udpegninger, siger han og tilføjer:

- I sidste ende er det op til vores politikere at vurdere, hvilke områder de ønsker at lægge ud som forslag til graveområder.

Virksomhed vil sikre sig

Jesper Juel Enemærke, chef for Imerys A/S i Danmark, understreger, at for virksomheden handler det først og fremmest om at sikre sig adgang til moler. I forhold til virksomhedens eget forslag om at udlægge et nyt areal ved Skarrehagevej siger han:

- Mængden af moler i området ved Skarrehagevej skal tages med et gran salt. Men det er et interessant område, fordi der ikke er så mange andre interesser, og det er i behagelig afstand af

Tæt ved den nuværende molergrav ved Skarrehagevej, som Fossil- og Molermuseet også benytter til aktiviteter for turister, ønsker Imerys A/S at få udlagt endnu et graveområde. Arkivfoto

vores fabrik. Men på samme måde som vi er interesseret i Stærhøj, vil vi også være interesseret i Erslev. Vi har bare valgt at indgive det forslag på Skarrehagevej, fordi vi på det tidspunkt ikke vidste, om regionen ville indgive Erslev som råstofområde.

Med hensyn til området ved Erslev anfægter Jesper Enemærke ikke Orbicon-rapportens konklusioner. Han fremhæver dog, at hele området i øjeblikket er udpeget til område med særlige drikkevandsinteresser.

- Vi kan se, at der ligger

grundvand i forskellige højder, hvilket gør indvindingen mere besværlig. Der er desuden meget høje svovlkoncentrationer i en del af prøverne. Om det er et problem, ved vi ikke endnu, siger han.

Julekoncert i Vejerslev torsdag

VEJERSLEV: Torsdag 28. november er der julekoncert i Vejerslev Kirke, fortæller sogneprist Trine Gjørtz. Sydmons Pastorat har inviteret Maj-Britt Vibe Dørken og Hans Jørn Østerby til at sætte tilhørerne i julestemning med en blanding af kendte julesalmer og carols samt egne sange ved en koncert, hvor hygge og humor går hånd i hånd.

Trine Gjörtz fortæller, at Maj-Britt Vibe Dørken er en erfaren sanger, som har været solist i forskellige band den seneste snes år, og hun er forsanger i salmebandet Himmelblå, ligesom hun har sunget gospel og optrådt med kendte navne som Sanne Salomonsen og Mads Langer.

Hans Jørn Østerby er ud-

Maj-Britt Vibe Dørken og Hans Jørn Østerby synger julen ind. Promotionsfoto

over at være musiker også kendt for at trylle og lave børneforestillinger, hvor han også optræder som bugtaler med dukken Jack. Han udgav i december 2016 en jule-cd, hvor han gjorde sig nogle overvejelser om den måde, vi i dag fejrer julen på - for ham og så forskellen på barndommens magiske jul og den mere afdæmpede voksne juleglæde.

Hjemmeværns-orkestret til Karby

KARBY: Mandag aften 2. december giver Hjemmeværnsorkester Nykøbing Mors koncert i Karby Kirke, fortæller Gitte Søndergaard, der er medlem af menighedsrådet for Karby, Tæbring og Rakkeby sogne og formand for dets arrangementsudvalg. Hun tilføjer, at det er tredje år, orkestret gæster De 7 sogne med en julekoncert, og hun fortæller, at til daglig øver orkestret i Tødsø. Det

er et brassband under ledelse af dirigent Olav Ploug-Jørgensen.

Alle er velkomne til koncerten, hvortil der er gratis adgang, og efter koncerten inviterer Sydvestmors Pastorats menighedsråd på en forfriskning, fortæller Gitte Søndergaard. Om programmet oplyser hun, at der spilles julemelodier og et par klassiske stykker, ligesom der er fællesang.

dl

Johan Thastum i ord og billeder

HILLERSLEV: Det er en foredragsholder, som er velkendt på stedet, Hillerslev-Kåstrup Foredragforening har inviteret til sit næste foredrag i konfirmandstuen i Hillerslev Præstegård tirsdag aften 3. december.

For det er Johan Thastum, Dragsbæk, som flyttede ud af præstegården 2006 efter 32 år som sognepræst og 10 år som provst. Hans emne for foredraget er "Tro og tvivl og men ingen med det hele", og det indeholder hans tanker om meningen med tilværelsen, om fornuft og

følelse, lys og mørke, liv og død. I otiummet holder han foredrag og maler, og han har nogle malerier med, som alle kredser om samme tema, fortæller Vivi Christensen fra foredragforeningen.

Som traditionen er, skal foreningens ordinære generalforsamling holdes i forbindelse med december-arrangementet. Så det foregår i pausen, hvor der også bydes på kaffe og te. Her kan man høre om foreningens virke i det forangående år og om planerne for det kommende.

dl